

Basarabia și romanizarea dacilor „liberi”

Ion Coja

Pentru autodidacții mai mult sau mai puțin începători care, în ultimii ani, au luat în vizorul ignoranței lor istoria neamului nostru, doritori să răstoarne tot ce știe și acceptă toată lumea, romanizarea este subiectul pe care au făcut fixație cei mai mulți năuci! Ce poate fi mai spectaculos decât să demonstrezi că s-au înșelat toți deșteptii Neamului, în frunte cu însăși Academia Română? Bașca alde Cantemir, Hașdeu, Eminescu, Pârvan, Pușcariu, Iorga, Rosetti, Ivănescu etc?! Ultimul pe listă, cu voia dumneavoastră, subsemnatul! S-au înșelat toți în studierea și descrierea procesului de etnogeneză, cel mai important capitol de istorie! Greșeala lor numindu-se romanizarea dacilor!...

Unul dintre argumentele învocate împotriva evidențelor este acela că romanizarea, adică prezența unor latinofoři, e greu de imaginat într-o zonă ca Basarabia. Deci, cine să-i fi învățat latinește pe dacii liberi din Basarabia, de pe malurile Nistrului, anticul Tyras? Nu avem niciun document privind colonizarea cu *cives romani* a Basarabiei!, proclamă triumfători și încântați de propria lor neștiință reformiștii daciști!

Și atunci de unde a ajuns în Basarabia o limbă romanică dacă nu poate fi acceptată ideea unei romanizări a dacilor liberi din Basarabia?! Nu poate exista decât o singură explicație: limba română vorbită în Basarabia, ca și limba română vorbită oriunde, nu este urmașa latinei, ci urmașa limbii geto-dace!... Altfel nu se explică prezența limbii române în Basarabia, ba chiar dincolo și de Nistru! Dacă nu putem explica de unde și de la cine au luat-o, înseamnă că au avut-o dintotdeauna, de la Adam și Eva, cum susține istoricul „Gheorghe Funar” și ciracii săi!...

Le aduc acestora la cunoștință că istoricii români au avut mult de furcă cu teoriile unor „colegi” maghiari care propuneau următorul scenariu: Dacia a fost părăsită de romani la ordinul împăratului Aurelian, când toți vorbitorii de limbă latină s-au retras în sudul Dunării. Românii de azi sunt urmașii unui grup de latinofoni care s-au constituit ca o entitate etnică distinctă pe la sfârșitul primului mileniu, mult în sudul Dunării. Zona, vatra în care s-a produs această etno-geneză ar fi fost zona cuprinsă în triunghiul Niș-Sofia-Skoplje. Dacă te uiți pe hartă, vezi că acest vestit triunghi are dimensiunile a două județe de astăzi... Nimeni dintre istoricii români care au combătut această teză nu s-au gândit să-i opună argumentul „Basarabia”! Adică să pună întrebarea „încuietoare”: dar

dacii liberi din Basarabia de la cine au învățat limba latină? O întrebare perfect stupidă pentru orice istoric cât de cât obișnuit cu spectacolul apariției și dispariției de popoare!

Toate popoarele care au avut o dezvoltare „naturală”, organică, și au păstrat amintirea propriei geneze mărturisesc faptul că vatra de întocmire a fiecărui popor a fost de dimensiuni reduse. Pentru romani, care au fost mai apoi, vreme de câteva secole, stăpânii lumii, această vatră a fost Latium, care reprezintă 1/20 sau 1/30 din suprafața Italiei. Firește, destinul limbii latine, vorbită inițial în câteva sate, a fost unul excepțional! Majoritatea limbilor au apărut însă ca să dispară aproape fără urmă, de nimeni consemnate, nici măcar pomenite!

De ce au dispărut? Printre altele și pentru că vorbitorii acelei limbi nu au reușit să „se puiasă” suficient de mulți și nici să impună graiul propriu și altora prin prestigiul lor economic sau militar ori spiritual! Dimpotrivă, au fost ei câștigați pentru alt idiom prin prestigiul altora! Adică au avut interese vitale să vorbească acel idiom nou, de regulă al învingătorului...

Așadar, istoricii de profesie nu au obiectat față de teza lui Roessler cum că românii s-au format ca popor, ca punct de plecare, într-o arie de numai câteva sute de kilometri pătrați, un triunghi ceva mai mic decât triunghiul Constanța-Galați-Slobozia, într-o zonă muntoasă... Și istoricii noștri au acceptat ca vatră un spațiu atât de restrâns. Altele fiind slăbiciunile teoriei roessleriene.

Așa zișii noștri daciști susțin însă că Dacia Traiană, cuprinzând Oltenia și Transilvania de Vest, despre care știm bine că au fost intens romanizate, ar fi fost un spațiu prea înghesuit, prea mic, ca să fie vatra unei etno-geneze. După calculele lor, numai 15% din teritoriul pe care se vorbește **azi** limba română a fost colonizat, romanizat!

15%? Bieți analfabeți?! Păi ar fi fost extrem de mult! Ar fi fost de câteva ori mai mare decât „triunghiul” amintit. Amintit de noi, dar de care daciștii nu au auzit niciodată! Căci habar nu au daciștii ce susțin istoricii unguri și acoliții lor, nu pe aceștia îi combat ei, ci au ce au cu învățații neamului, marii dascăli care au argumentat și dovedit originea noastră latină, a limbii române în mod deosebit! Ei se cred mari descoperitori de adevăruri elementare când se întrebă „dar cum să se fi romanizat dacii din Basarabia?! Cine să-i fi învățat pe ei latinește?!”

Întrebare perfect neroadă! E ca și cum ai întreba „dar cine i-a învățat latina pe vlahii atestați în secolul al XIII-lea pe malurile Vistulei, unde au existat câteva sate de ciobani valahi?! A ajuns Traian până acolo cu ai lui?!” La acest punct al discuției, în urmă cu câteva zile, l-am citat pe Iorga, marele Nicolae Iorga, care afirmă, în deplin acord cu ceilalți istorici români și străini, că prezența românească în Basarabia nu se datorează continuității elementului dacic din antichitate! Sute de ani Basarabia a fost a nimănui și a fost mai mult pustie decât locuită! E de bănuț că gradul de locuire a Basarabiei descrește cu cât ne afundăm în timp! Nu avem motive să credem că dacii liberi din Basarabia, dacă au existat, vor fi fost prea mulți!

Nota bene: **Dintre etniile azi înregistrate în Basarabia, românii (moldovenii) sunt și cei mai numeroși, dar și cei mai vechi!** Vechi, vechi, dar nu dintotdeauna! Nu e serios din partea noastră să susținem prezența noastră din totdeauna în Basarabia, așa cum putem susține asta cu privire la Transilvania, de pildă! Prin daci, apoi prin dacoromani, suntem atestați aici, în Dacia Traiană, din cele mai vechi timpuri pentru care avem mărturii istorice!... În Transilvania avem **vechime și continuitate** neîntreruptă! **Situația aceasta nu o găsim însă în toate locurile unde azi trăiesc românii!**

Pentru Basarabia cele mai vechi mărturii sunt mai recente, mai nesigure. Dar nu mai puțin concludente atâta vreme cât suntem, în Basarabia, repet, cei mai vechi locuitori și cei mai mulți! Cei mai vechi nu de ieri, de azi, ci de când avem dovezi de locuire a Basarabiei.

Un domn, Stan Pățitu ca pseudonim de Internet, foarte tare deranjat că nu mai poate invoca exemplul Basarabiei ca să nege romanitatea noastră, m-a acuzat că fabric / inventez dovezi pe care le pun pe seama lui Nicoale Iorga. Ceea ce ar fi un sacrilegiu!

Da, ar fi un sacrilegiu dacă aș proceda așa! Numai că eu nu am făcut decât să-l citez, în sens larg, pe Nicolae Iorga, dintr-o lucrare veche, publicată în urmă cu o sută de ani. Mi s-a adus un xerox de la Academie, în ideea de a face un efort ca să se tipărească această lucrare. Nu a mai fost nevoie. Citind xeroxul am descoperit că e vorba de o lucrare care a fost deja retipărită după 1990. Ba chiar în mai multe ediții. Ediția pe care o am este din 2012 și a apărut la editura SEMNE.

Încă de la pagina 2 Iorga ne avertizează că „înnainte de această dată părțile de peste Prut **nu sunt pomenite în istorie**: nicio cetate, nicio vamă, niciun drum de negoț, niciun Scaun de Vlădică, decât numai **în regiunea de miazăzi, pe malul Dunării.**”

Sublinierile îi aparțin lui Iorga, iar data la care se referă sunt „**anii 1360, când un Voevod român, pribeag din Maramerășul tot românesc, (...) trecu pe cursul Bistriței Aurii, la Baia...**”

Evident, când Iorga spune că „părțile de peste Prut nu sunt pomenite în istorie” înainte de o anumită dată, se înțelege că nu prea erau locuite acele „părți”! Că nu există o continuitate de locuire geto-dacă din antichitate până azi!

Făcând asemenea afirmații, reluate în carte de câteva ori, Iorga nu atenta la drepturile noastre istorice asupra Basarabiei, așa cum se tem unii care uită că regula respectului față de adevăr este mai presus de orice interes. Din fericire, interesele noastre nu sunt afectate de această constatare, nu sunt afectate de spunerea adevărului, deoarece din aceeași carte aflăm ceea ce se știe din mai multe surse, și anume că dacă Basarabia a fost „o pustie”, puțin locuită până în secolul al XIV-lea, iar atunci când începe să fie locuită, de atunci și până azi, **Basarabia va fi mereu locuită majoritar de români! De moldoveni! Și lucrul acesta este cel mai important. Esențial!**

Ce s-ar mai fi mirat Iorga dacă i s-ar fi spus că această „discontinuitate”, neplăcută la prima vedere, va fi, peste un veac, de folos celor care vor avea de respins ideea că românii de azi din Basarabia sunt urmașii dacilor liberi de pe vremea lui Decebal și trăitori în Basarabia!... Este ca și când am spune că românii din Constanța sunt urmașii dacilor din Tomis, de pe vremea lui Ovidius... O ineptie!

Atât în Dobrogea, cât și în Basarabia, prezența românilor se explică prin „expansiunea românească” din Transilvania și Maramureș. Așa explică istoriografia noastră și „întemeierea Moldovei”!(pagina 8) Cu deosebirea că în Basarabia prezența românească datează cel puțin din secolul amintit și că înaintea românilor istoria nu consemnează altă locuire a Basarabiei! Altă populație sedentară! Ceea ce nu este și cazul Dobrogei, mai „puțin” românească decât Basarabia! Prezența românească consistentă în Dobrogea începe abia de pe la sfârșitul veacului al XIX-lea.

Toate cele de mai sus se încadrează în **istoria expansiunii românești**, fenomen decisiv pentru istoria noastră. Nu trebuie să ne ferim de cuvântul **expansiune**, neologism occidental parțial sinonim cu termenul neoaș **descălecat!** Această expansiune s-a făcut în mai multe direcții, pornind din Dacia Traiană. Partea interesantă și paradoxală este succesul deplin pe care l-a avut expansiunea românească spre Răsărit! Adică în răspărul istoriei, în contrasens cu mișcarea celorlalte popoare, cele mai multe, care au tot venit spre Europa din Răsărit, ca popoare migratoare. Vestitele!...

Încercări de expansiune spre Răsărit (*nach Osten*) au mai făcut și alții, germanii mai ales, printr-un program asumat! Dar n-au reușit să treacă propriu zis de Viena! Noi, venind „din Ungaria” (cum zice Iorga, punând împreună Transilvania și Maramureșul) am trecut de Bistrița și Moldova, apoi de Siret până dincolo de Prut, ba chiar până dincolo de Nistru, ajungând pe malurile Bugului și așezând acolo sate și târguri moldovenești, adică curat românești... Unele chiar la poalele Caucazului!...

„**Expansiunea românească**” este un proces istoric încă puțin studiat, cu semnificații pe care întârziem și ezităm să le conștientizăm! O expansiune care s-a întemeiat pe diverse virtuți ale românilor, virtuți care i-au scos învingători dintr-o dispută istorică în care cuvântul decisiv nu l-au avut armele letale! Ci cu totul alte „arme”! După părerea lui Nicolae Iorga această revărsare de românitate „**nu e decât o mare biruință asupra expansiunii rusești mai vechi, care fu cu desăvârșire înlăturată!**” (pag.8)

DISCLAIMER:

Toate părerile, punctele de vedere, afirmațiile, atitudinile și detaliile informative reprezintă angajarea fiecărui autor în parte. Portalul nostru nu își însușește responsabilitatea pentru conținutul articolelor publicate. Fiecare link și articol pe care îl prezentăm are propriul copyright © și răspundere personală pentru conținut.